

Atzinums par Paaudžu attiecībām

(2005/C 157/28)

2004. gada 29. janvārī Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja saskaņā ar tās Reglamenta 29. panta otro punktu nolēma sastādīt pašiniciatīvas atzinumu par: *Paaudžu attiecībām*.

Nodarbinātības, sociālo jautājumu un Savienības pilsonības darba grupa, kas ir atbildīga par komitejas darba sagatavošanu attiecībā uz šo jautājumu, pieņēma savu atzinumu 2004. gada 25. novembrī. Ziņojuma sniedzējs bija BLOCH-LAINÉ kgs.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja savā 413. plenārajā sesijā (16. decembra sēdē) ar 143 balsīm “par”, 2 balsīm “pret” un 9 atturoties pieņēma šo atzinumu:

1. Preambula

1.1 Tas, kā izveidojušās attiecības starp paaudzēm⁽¹⁾, acīmredzami ir viens no galvenajiem faktoriem, kas nosaka to, cik vienota ir visa sabiedrība; šajā gadījumā — mūsu sabiedrība, un līdz ar to — **SAVIENĪBAS** radītais attīstībā esošais ģeopolitiskais kopums.

1.2 Raksturīga Eiropas tautu iezīme ir to iedzīvotāju novecošanās. Šis fenomens rada izšķirošas sekas un met sarežģītus izaicinājumus, kas jānovērtē un jāpārvalda, cik vien pareizi un savlaicīgi tas iespējams. Tas šīm tautām minētajā jomā uzliek pienākumu izstrādāt un īstenot to, ko sauc par “dzīves vecumu politiku”⁽²⁾; tas nozīmē nevis pēkšņas, nepilnīgas, savstarpēji nesaistītas darbības, bet vienotu, visaptverošu un sistemātisku stratēģiju, kuras ilgtermiņa mērķis ir veicināt solidaritāti un saskaņu starp arvien vairākām paaudzēm, kas šajās tautās pastāv līdzās un savstarpēji saskaras.

1.3 Tomēr stāvokļa analīze šajā gadījumā — lai kādas arī būtu nacionālās atšķirības un īpatnības — ļauj secināt, ka tas ir “diezgan tālu no vēlamā”. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja uzskata, ka šī problēma ir izšķiroša Eiropas nākotnei un turpmāk plāno tai uz ilgāku laiku piešķirt nozīmīgu vietu savā darba programmā starp citiem problemātiskiem jautājumiem.

Tāds ir pamatojums un jēga šim atzinumam, kura mērķis ir:

- vispirms atgādināt dažus konstatējumus un komentārus (2);
- pēc tam izklāstīt atsevišķus politikas virzienus un ieteikumus (3).

2. Konstatējumi un komentāri

2.1 Tā nav neviena apvainošana, bet vien konstatējums — pēdējo piecdesmit gadu laikā mūsu valstis un to kopīgās

institūcijas nav optimāli izmantojušas viņu rīcībā esošos vadošās politikas koncepcijas un īstenošanas instrumentus un metodes, līdz šim nebijušu arsenālu, lai izteiktu prognozes aplūkotajā jomā. Šīs metodes paredz atbilstīgi rīkoties šajos dažādajos aspektos un apakšjomās.

2.1.1 Protams, izsakot līdzīgu vērtējumu, cita starpā nepieciešams izvairīties no trim galējību modeļiem:

2.1.1.1 Vienā no tiem precīza prognozēšana ir ļoti vienkārša lieta, taču tas ir maldīgs uzskats; protams, demogrāfijas zinātne, pateicoties pārbaudītām metodēm, ļauj nospraust tālejošas perspektīvas vidējā un ilgtermiņā. Bet šādi iezīmētas perspektīvas, kā to labi zinām, var “ieleikt” ekonomikas, socioloģijas un politikas mainīgie, kas ir diezgan riskanti. Piemēram, ja dzimstības, mirstības rādītāji un migrācijas plūsma atspoguļo tiem raksturīgas svārstības, tie ir rādītāji, kas ir atkarīgi no ārējiem faktoriem, ārējiem ietekmētājiem, tādiem kā ekonomiskās aktivitātes pieaugums vai palēnināšanās, sociālā nedrošība, ieražu evolūcija, politiskā vide vai pilsoņu ticības pakāpe nākotnei. Turklāt, pamatojoties uz demogrāfijas datiem, eksperti izvērza hipotēzes, kas balstītas uz vidējiem rādītājiem, kas savukārt atkarībā no ekspertiem, kas tos aprēķina.

2.1.1.2 Citā galējībā var nonākt, nepienācīgi novērtējot tālejošas, stabilas programmas un piecdesmit gadu laikā gūtos panākumus veselības, sociālās aizsardzības jomā, solidaritātē, izglītībā, aprikojumos un infrastruktūrā, teritoriju attīstībā, sociālā dialogā, sabiedriskajā dzīvē, utt.

2.1.1.3 Trešā galējība būtu samazināt uz nākotni vērstas, novatoriskas un daudzsološas pieejas, kādas daudzās jomās īstenojusi vai uzsākusi Padome, Eiropas Parlaments vai Komisija.

(1) Šeit paaudžu attiecības aplūkotas no vairākiem aspektiem: ekonomikas, sociāla, kultūras, politikas...

(2) Termins no ziņojuma [Jean BILLET kgs], kas 2004. gadā iesniegts Francijas Ekonomikas un sociālo lietu padomei

2.1.2 Tomēr kopš 2. Pasaules kara beigām ir acīmredzami pietrūcis vēriguma un tālredzības, izvērtējot atsevišķas mūsu valstu iedzīvotāju novecošanās sociāli bīstamas sekas. Šis demogrāfijas fenomens izriet no divām tendencēm, kuras iepriekš paredzēja un uz kurām norādīja diezgan sen: dzīves ilguma pagarināšanās un dzimstības samazināšanās. Lai arī kādas būtu bijušas atšķirības vai nianse prognozes izteikšu ekspertu viedokļos, šī fenomena nenovēršamais raksturs netiek apšaubīts.

2.1.3 Skatoties patiesībai acīs, nevar noliegt, ka vairākkārtīgi pieļauta nolaidība, aizmāršība vai kļūdas, savlaicīgi neņemot vērā patreizējo, pretrunīgo un ilgtspējīgo realitāti — Savienības valstīs vērojama arvien biežāka trīs, pat četru, nevis divu kā agrāk, paaudžu līdzāspastāvēšana.

2.1.4 Diemžēl ir vairākas jomas, kurās pastāv tādas adaptācijas nepilnības. Citu starpā varam minēt šādus piemērus:

— Pensiju finansējums — vairākās mūsu valstīs mazākais, ko var teikt: problēmu risināšana pārāk ilgi tika atlikta; tā uzsākta novēloti, “uz ātru roku” un pretrunīgos apstākļos, no kuriem varēja izvairīties.

— Amati un attiecīgi ieguldījumi vairākās vecuma grupās uzņēmumu un valsts iestāžu darbībā — šeit un turpmāk, risinot ar darbinieku skaitu un ekspluatāciju izdevumu atvieglojumiem saistītos jautājumus, nepietiekama uzmanība tikusi pievērsta netiešajiem to radītajiem zaudējumiem un tuvredzīgu pasākumu negatīvajām sekām.

— Tālākizglītība — Rūpes par aktīvās dzīves ilguma pagarināšanu bieži vien tiek atstātas novārtā, ja runa iet par gados vecākiem darbiniekiem.

— Urbānisms, mājoklis, valsts un komerciāla aprīkojuma lokalizācija — šo jautājumu svarīgākās koncepcijas bieži piemirsa jaunāku un vecāku cilvēku, vienotu un šķirtu ģimeņu attiecīgās vajadzības, kas ir specifiskas.

— Materiālā mantojuma nodošana — juridiskās un nodokļu sistēmas netika pienācīgi pārskatītas un izlīdzinātas atbilstoši demogrāfiskajām izmaiņām.

— Attiecības starp izglītību un darbu — šajā jomā tikai atsevišķu valstu rīcība bijusi labāka nekā citu, atpalikušo, kas ir vairākumā.

— Iegūtās pieredzes un atmiņu izmantošana un apvienošana, aizsargāšana, vērtības paaugstināšana — līdz ar attīstītām tehnoloģijām, menedžmenta jauninājumiem un zināmu jaunības sakralizāciju nepietiekami uzmanība veltīta riskam izšķīst zināšanas, spējas, pieredzi un atmiņu.

— Kultūras — dažreiz pārāk nekritiski tiek sakralizētas jaunās izturēšanās kultūras⁽¹⁾, nepietiekami nodalot modes lietas no progresīviem un ilgtspējīgiem jauninājumiem. Ir pieļauts atmiņas zudums, neuzticēšanās, bailes, nožēla un tādējādi arī arvien lielāka paaudžu nodalīšanās.

2.1.5 **Labklājības rādītāju derīgums** — EESK pozitīvi skatās uz Saskaņošanas komitejas “Rādītāji” apakškomitejas izstrādāto darbu, kura mērķis ir pilnveidot sociālo aizsardzību un jo īpaši formulēt piedāvātos rādītājus (vai tos noraidīt iepriekšējos); tas šodien ļauj sadalīt virkni attiecīgos, īpaši nabadzības riska, rādītājus vecuma grupās. Komiteja pastāv uz to, ka šo darbu nepieciešams turpināt, galvenokārt lai pabeigtu un nostiprinātu rādītāju klāstu, kas vienmēr ļautu labāk novērtēt vecuma grupu stāvokli gan no kvalitatīva, gan kvantitatīva aspekta.

3. Politikas virzieni un ieteikumi

3.1 Kāpēc pēdējās desmitgadēs pārāk bieži tiek apieti tādi patiesi un svarīgi jautājumi? Tā ir nozīmīga un plaša sociālloģisku un politisku pārdomu tēma, par kuru nav iemesla runāt virspusēji šajā atzinumā. Bet, kaut gan tas tā ir, EESK izjūt stingru pārliecību: Komiteja ir konsultatīva instance; mazāk nekā lēmuma pieņēmēji pakļauta mirkļa radītām grūtībām un spiedieniem. Tās locekļu dažādība; viņu pieradums strādāt kopā brīvi un ilgstošā, dalīties savā pieredzē, zināšanās, informācijā, šaubās, salīdzināt nojautas un analīzes, viņu spējas ierosināt darba metodes, viņu iesaņķošanās tajā, ko saucam par “līdzdalības demokrātiju” — līdzīgas potenciālas priekšrocības un iespējas Komitejai paver plašāku darba lauku, kas reizē ir rīcības brīvība un pienākums paveikt vairāk, nekā pirms tam. Tas ļauj darboties tādā jomā kā paaudžu attiecības.

3.1.1 Lai pievērstos tik sarežģītai nozarei, jābūt; piesardzīgiem un saprātīgiem:

3.1.1.1 EESK jāapzinās sava vieta un jāizvairās nospraust tādus mērķus, kas neatbilst tās rīcība esošajiem līdzekļiem vai Komitejas uzdevumiem;

⁽¹⁾ Ne bez ierunām, komerciālām, šeit un turpmāk ...

3.1.1.2 Uz nākotni vērsta domāšana, ko nedrīkst sajaukt ne ar plānošanu, ne prognozēšanu;

3.1.1.3 Visnopietnākie zinātnieki labprāt atgādina, ka viņu zināšanas nav nekas cits kā vien "nebeidzama kļūdu rinda". Tātad ekonomika nav eksakta zinātne, vēl jo mazāk tā ir sociāla. Tādējādi vispār nav skaidrs, kā sociālekonomiskā prognozēšana varētu izvairīties no riska kļūdīties;

3.1.1.4 Starp vairākiem "būvlaukumiem", ko ietver paaudžu attiecību joma, ir tādi, kas šodien pakļauti atjaunināšanai; citos tiek veiktas nelielas pārmaiņas, bet daži prasa lielu pētniecības un izgudrojumu kapacitāti. Ir svarīgi pareizi identificēt vienus un otru, tos nošķirt un jebkurā gadījumā nepaļauties uz bīstamiem vai neauglīgiem izdomājumiem.

3.1.2 Runājot par plānoto metodi, lai īstenotu šajā jomā izvirzītos mērķus, EESK noteica sev mērķi strādāt pēc iespējas ciešākā sadarbībā ar Savienības institūcijām: Padomi, Parlamentu un Komisiju. Šī apņēmība Komitejai ir noteikta iepriekšējos 2.1.1.3. un 3.1.2. punktos formulētajos apsvērumos, pamatota ar vēlmi respektēt institucionālo tekstu burtu un garu, kā arī ar nepieciešamību, kas vienkārši izriet no "veselā saprāta".

3.1.2.1 Paaudžu attiecību joma ir īpaši plaša. Pirmajā reizē šeit var ieskicēt tikai vispārīgu aprakstu.

3.1.2.2 Šajā sākotnējā atzinumā Komiteja vēlas nodot Savienības institūciju uzmanībai tēmu sarakstu, kurām varētu pievērsties, ja tās to vēlētos. Par darba formu vēl ir jāvienojas, bet tai jāparedz savstarpēja sadarbība. Saraksts, kurā nav izvirzītas prioritātes, ir sekojošs:

- Ģimenes lomas un atbildības nozīmīgums un robežas nākotnē, sabiedrības organizācijā — bērni, pieaugušie, vecāki, vecvecāki.
- Sieviešu iespēja piedalīties darba tirgū un izmantot kolektīvas pirmskolas vecuma bērnu iestādes.
- Vientulība un nošķirtība Eiropas sabiedrībās — vecāki cilvēki⁽¹⁾, jaunieši no nelabvēlīgas vides, kas bērniņu pavadījuši nabadzībā.
- Paaudžu vienošanās un solidaritāte — kā sociāli un politiski organizēt taisnīgu (t.i. nākotni vērā ņemošu) lēmumu pieņem-

⁽¹⁾ Skat., piemēram, EESK atzinumu "Uz 7. pētījumu pamatprogrammu: izpētes nepieciešamība demogrāfisko izmaiņu ietvaros – dzīves kvalitāte vecumdienās un vajadzīgās tehnoloģijas". Ziņotāja *Heinisch* kdze – CESE 1206/2004, 2004. gada 15. septembris

mšanu, kas rēķinās ar tagadnes radītām grūtībām un spiedienu vai klusēšanu no nākotnes prasītāju puses, kas šobrīd klusē, jo viņu vēl nav?

- Pilsētplānošanas un mājokļa izvēle un paaudžu attiecības — pilsētplānošanas un mājokļu būves jomā izdarītās izvēles šajos pēdējos gados bieži atklāja to, ka tiek aizmirstas ar paaudzēm saistītas svarīgas vajadzības. Runa ir īpaši par šādām problēmām, ko rada:
  - vecāku cilvēku autonomija viņu mājoklī (veiksmīga) un viņu attiecības ar jaunākām paaudzēm, ar bērniem un pusaudžiem;
  - neprecētu gados jaunu pieaugušo (studenti, gados jauni strādājošie) piespiedu kopīga dzīve ģimeņu mājokļos, kas šim nolūkam nav paredzēti;
  - "nelabvēlīgo" ģimeņu izmitināšana, kas nebūtu diskriminējoša un īslaicīga;
- Kādas noderīgas lomas "līdzdalības demokrātija" var pildīt un kādas tai jāpilda paaudžu attiecību veidošanā?

3.2 No šī brīža Komiteja ieteikumu formā, precīzāk un īsākā laikā, nolēma atgādināt par divām galvenās tēmas daļām, kas arī varētu tikt izskatītas sadarbībā ar Savienības institūcijām, ja tās tam piekrīt.

3.2.1 **Aktīvās darba dzīves ilgums.** Šis ir viens no redzamākajiem Eiropas valstu tālredzības un nākotnes plānošanas trūkuma piemēriem attiecībā uz izaicinājumiem, ko rada jau sen paredzētā to iedzīvotāju novecošanās.

3.2.1.1 Profesionālo karjeru saīsināšanās rada ekonomikas, sociālā un kultūras potenciāla zaudējumu. Tā neradīja tāds cerētos rezultātus kā darbavietu dalīšanu un jauniešu nodarbinātības pieaugumu. Vairākās valstīs to uzskatīja un izmantoja kā tuvredzīgu regulēšanas līdzekli.

3.2.1.2 Gan politisko lēmumu pieņēmēju, gan uzņēmumu, gan arī sabiedriskās domas aizspriedumi un stereotipi noveduši pie maldīgā uzskata, ka vecāka gadagājuma darbinieki ir nosacīti mazāk nespējīgi piemēroties ražošanas tehnikas un menedžmenta metožu attīstībai un bremsē produktivitātes pieaugumu.

3.2.1.3 Tomēr jau vairākus gadus ir veikta atbilstīga izpēte, izteikti stingri brīdinājumi un vērtīgi ieteikumi. Šajā ziņā svarīgi ir viscaur uzsvērt tālredzību, kontinuitāti un Komisijas šajā jomā veiktā darba kvalitāti. Tāpat jāatgādina par atbilstīgiem darbiem, ko veikusi ESAO (OECD), dažādi pētniecības institūti, profesionālās organizācijas, kā arī dažādu valstu Ekonomikas un sociālo lietu padomes.

3.2.1.4 Lai tendenci pagrieztu pretējā virzienā, veicamo pasākumu virkne šodien ir pietiekami skaidri noteikta un zināma: labāk nodrošināt vecāku darbinieku piemērotību darba tirgum, pilnveidojot tālākizglītības metodes; uzlabot darba vietu kvalitāti un palielināt darbalaika elastīgumu, lai nodrošinātu labāku līdzsvaru starp darba laiku un personīgo dzīvi; uzņēmos un valsts iestādēs izveidot "jauktu vecumu" komandas; paaugstināt vecāku darbinieku ticību sev; nodrošināt labāku veselības aizsardzību; nodrošināt labāku karjeras plānošanu ilgtermiņā; pieņemt veicinošus pasākumus attiecībā uz pensijām un nodokļiem, utt.

3.2.1.5 Atbalstot brīvprātīgu izvēli, Eiropadome, it īpaši Lisabonas un Stokholmas, izteica vēlmi pagarināt aktīvās darba dzīves ilgumu Eiropā.

3.2.1.6 Tomēr, izņemot tikai dažas valstis var secināt, ka:

— nodokļu sistēmas un sociālā drošība, kā arī vienošanās sektora vai uzņēmuma ietvaros ietver raksturīgas pazīmes un pasākumus, kas tieši vai netieši mudina priekšlaicīgi doties pensijā;

— Padomes sanāksmēs formulētie paziņojumi un nodomi netiek pietiekami labi nodoti tālāk, konkrēti pašās valstīs.

3.2.1.7 Pastāv vienots uzskats, ka tendenču un ieradumu maiņu nevar uzburt ar straujām pārmaiņām.

Tiesām — tā kā pastāv pieraduma spēks, uzņēmumu un valsts iestāžu veida, lieluma un "kultūras" atšķirības, ikdienišķas un pamatotas grūtības sociālajā dialogā par šo tēmu, kurā nevar vienkārši atbalstīt sociālo ieguvumu atcelšanu, neriskējot pilnīgu neveiksmi; vēlamais attīstības virziens nozīmē samērā sarežģītu globālu stratēģiju ieviešanu. Pāreja var būt diezgan gara. Tas ir vēl viens iemesls, lai nezaudētu laiku un nekavējoties izstrādātu un piemērotu stratēģiju.

3.2.2 **Komiteja izsaka stingru vēlmi, ka Savienības politisko lēmumu pieņēmēji** — t.i. Parlaments un Padome — iesaistītos noteiktāk, precīzāk, aktīvāk tajās valstīs, kuras ir ievēlējušas vai devušas mandātus šīm iestādēm, lai nodrošinātu lielāku saskaņu starp vārdiem un darbiem. Tām jāvadās no šīs vēlmes kopīgās Eiropas Savienības interesēs, kas apliecinājusi būt par vienu no pasaules galvenajiem ekonomikas centriem:

— attiecīgo valstu likumdošanas vai līgumu sistēmās pareizi identificējot pasākumus, kas tieši vai netieši liek šķēršļus brīvprātīgai aktīvās darba dzīves pildzināšanai;

— efektīvāk un aktīvāk nekā šobrīd ņemt vērā Komisijas ieteikumus un ieviest tās direktīvas ātrāk un ar lielāku apņēmību;

— organizēt lēmumu pieņēmējiem, ekonomiskajiem un sociālajiem partneriem velītus informatīvus, pamudinošus un pārliecināšanas pasākumus, kā arī labāku komunikāciju ar attiecīgās valsts plašsaziņas līdzekļiem.

3.2.3 **Līdzsvarot no jauna vecuma struktūras Eiropā.** Šeit pietiekami ir atcerēties daudzos pētījumos izklāstītās ļoti satraucošās perspektīvas attiecībā uz auglības un dzimstības pazemināšanās ietekmi uz Eiropas Savienības demogrāfiju — nepietiekama paaudžu atjaunošanās, ko imigrācija noteikti nekompensē, var tikai radīt Eiropas lomas samazināšanos pasaulē un ekonomiskas un finansiālas grūtības, kā arī šķelšanos un konfliktu starp paaudzēm pašā Eiropas iekšienē.

3.2.3.1 Ja uzskatām, ka vecuma struktūru līdzsvara atgūšanai Eiropas valstīs jābūt ilgtermiņa mērķim, no tā izriet, ka Eiropas Savienībai vajadzētu nospraust sev mērķi veicināt dzimstības palielināšanos dalībvalstīs un līdz ar to vairāk pievērsties ģimeņu politikai tajās. Eiropas Savienībai nevar pārnest, ka tā nav ieinteresēta ģimenes jautājumos — ES Ministru Padome vairākkārt izteikusi priekšlikumus attiecībā uz ģimenēm. Tomēr politikas virzieni, kas izklāstīti Savienības līmenī, joprojām ir fragmentāri un paredz, lai gan pamatotos un interesantus, bet ļoti nepilnīgus mērķus⁽¹⁾.

3.2.3.2 Iesaistīties vairāk un labāk šajā jomā acīmredzot nebūs viegli — dalībvalstu īstenotā politika ir ļoti dažāda; dzimstības politika izmaksā dārgi; turklāt gan ekspertu, gan lēmumu pieņēmēju novērtējumā ir lielas viedokļu atšķirības, runājot par šīs politikas patiesajām sekām un efektivitātes pakāpi. Tomēr EESK uzskata, ka šie apsvērumi, par spīti to nozīmīgumam, neattaisno zināmu atturību no Savienības institūciju puses.

⁽¹⁾ Grūtībās nonākušās ģimenes, bērnu pieskatīšana, maternitātes un paternitātes atvaļinājums...

3.2.3.3 Komiteja uzskata par vēlamu, lai institūcijas šajā jautājumā izstrādātu īstu stratēģiju, kas ņem vērā jautājuma daudzšķautnību, un īpaši, lai tās mudinātu dalībvalstis īstenot ģimenes politiku, kas paredz ilgtermiņā atjaunot vecuma struktūru līdzsvaru Savienības dalībvalstīs.

3.2.3.4 EESK ir gatava un vēlas aktīvi un iespēju robežās sadarboties jautājumos, kur nepieciešama līdzīga pieeja, ja šāda sadarbība tiktu uzsākta.

4. Secinājumi

4.1 Atsevišķas Eiropas valstu sabiedrības un vienota eiropiešu sabiedrība, ko tās kopīgi ir sākušas izveidot, regulāri saskaras un saskarsies ar sociālu, politisku, etnisku un kulturālu šķelšanos risku. Ir svarīgi darīt visu, lai nepapildus vēl nerastos plaisas starp paaudzēm draudi.

4.2 Pēc to būtības starppaaudžu attiecību problēmām ir laika ietvars — tās ir ilgtermiņa. Līdz ar to tas pats attiecas uz to risinājumu meklējumiem.

4.3 Vērā ņemamo aspektu daudzveidība un sarežģītība neatbrīvo no nepieciešamības izstrādāt un piemērot tālredzīgu, sistemātisku un vispusīgu pieeju, jo šajā jomā, tāpat kā daudzās citās, tie nav ne nodalīti, ne atdalāmi. Bez tam ir jāuzsver, ka problēmu starp paaudzēm veiksmīga risināšana dotu arī ļoti pozitīvu ekonomisko rezultātu.

Briselē, 2004. gada 16. decembrī

4.4 Kaut gan ir nepieciešams zināms laiks un nekādā ziņā nedrīkst pārkāpt "subsidiaritātes principa" noteikumus, tomēr ir vēlams, lai Eiropas Savienības un tās dalībvalstu pieeja šai jomai nebūtu ne nogaidoša, ne pieticīga.

4.5 Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja lielu uzmanību pievērš šai apspriestajai jomai, kas acīmredzami izraisa pieaugošu uzmanību, bet kas pagaidām nav ieņēmusi vietu, ko tā ir pelnījusi starp dalībvalstu un to Savienības politiskajām aktivitātēm.

4.6 Šis atzinums ir atbilde izaicinājumam — veicināt to, lai nākotnē izveidotos viedokļu saskaņa par šo ārkārtīgi būtisko tēmu, kas prasa daudzu iesaistīto pušu saskaņotu un ilgstošu darbību, izvairīšanos no īstermiņa interešu izvirzīšanas priekšplānā un pastāvīgu konstruktīvu rīcību. Runa ir par to, ka pakāpeniski jāizstrādā **jauns līgums starp paaudzēm Eiropas Savienības teritorijā.** ⁽¹⁾

4.7 Šis atzinums noteikti nav noslēgts dokuments. Tas nepretendē uz gatavu risinājumu izklāstu. Tas piedāvā atklāt sarunas, uzsākt ilgtermiņa darbu, doties garā ceļā.

4.8 Šajā stadijā Komiteja rekomendē saprātīgā termiņā organizēt sabiedriskas apspriedes par šo plašo tēmu. Šī konference apvienotu politisko lēmumu pieņēmējus, Eiropas institūciju un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus, ekspertus un citas puses. Komiteja piesakās uzsākt un organizēt šādu pasākumu.

4.9 Komiteja var uzsākt darbu šajā jomā un tas ir jādara, nepārtraukti un visa ceļa garumā, ciešā sadarbībā ar Eiropas Savienības institūcijām.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
prezidente
Anne-Marie SIGMUND

(¹) Šajā sakarā jāatgādina Augsta līmeņa grupas 2004. maijā sniegtā ziņojuma par sociālās politikas nākotni paplašinātajā Eiropas Savienībā nozīmi